

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Tertium Privilegium, deputandi Oratorium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

gandete Presbiteros non Religiosos, qui forte socij sunt in missionibus talium Religiosorum: quia Privilegium est personale, id est, concessum solis Religiosis.

6. Petes: quilibetne fidelis poterit interesse ejusmodi Sacro & satisfacere præcepto de eo audiendo in debuis f. stivis? Respondeo, quemlibet posse. Ita Azor. Suarez, Tol. Barb. apud Dianam p. 6. tract. 3. ref. ultim. §. Quod autem possimus. Ratio est, quia præceptum hoc non arctat Fideles, ut in tali, vel tali loco audiant, sed ut audiant Missam. Quod si textus c. de Parochiis contrarium dicat, jam is est usi, & consuetudine derogatus. Confirmatur, quia quando Pontifices volunt, ne in aliquo loco fideles, audiendo Missam, possint præcepto satisfacere, id diferte declarant, ut passim, nunc observatur in Brevibus. per quæ Oratoria privata conceduntur de quibus infra §. 4.

Secundum Privilegium concessum Mendicantibus celebrandi in quocunque loco, etiam extra Missionem.

7. In Corpore juris c. in his de privilegijs, amplum privilegium conceditur Fratibus Prædicatoribus, & consequenter communicantibus in privilegijs. Mirari compellimur (ait Honorius Pontifex) quod cum Fratibus Prædicatoribus, & Minoribus duxerimus indulgendum, ut ubique fuerint, sine Parochialis juris præjudicio, cum Altari valeant viatico celebrare, quidam nimis stricte interpretando indulgentiam nostram, nituntur asserere, quod per eam prædicti Fratres, præter Prælatorum assensum, facere hoc non possint: propterea quod eos celebrare, juxta indulgentiam Apostolicam, non permittunt. Cum autem nihil eis conferret memorata indulgentia, sine qua id Prælati ammentibus, liceret eisdem; Fraternitati tuæ mandamus quatenus interpretatione hujusmodi reprobata, dum tamen ab alijs, quæ jure Parochialis proveniunt prorsus abstineant, datam eis licentiam celebrandi, auctoritate nostra non differas publicare, ita quod dicti Fratres aliquando ex indulgentia nostra videant, in hoc gratiam consecuti.

8. Hæc Honorius, quæ deinde confirmavit Innocentius Quartus, Sixtus Quartus, alique Pontifices, apud Rodr. in comp. ref. 9. n. 4 & 8. & apud Pasqual. decis. 174. & 176. & Paulus III. in Bulla, Licet debitum, sic ample concessit. Licet Præpositis & de eorum etiam facultate universis Fratibus, & Socijs Societatis in locis, in quibus degunt, & eos, pro tempore mutari contingere, habere Oratoria, & in eis ac quocunque alio honesto, & congruenti loco in Altari portatili, cum debita reverentia & honore celebrare.

9. Vbi nota, his privilegijs non gaudere Sacerdotem exterum, forte socium Religiosi, ex dictis n. 5. & contra, ibi satisfieri præcepto audiendi Sacram à quocunque Fidei, per ea quæ diximus n. 6.

10. Circa quæ adhuc dubitabis, primo, an Honorij dictum privilegium sit revocatum per Concilium Tridentinum, sess. 22. decreto de observand. in cel. Miss. & idem quæri potest de dicto privilegio Pauli III. allato n. 8.

Respondeo, esse revocatum docent plures, Navar. Azor. Suar. Fag. Barb. Coninch. alique citati à Pasqual. dec. 54. sed immerito, nam propterea, Uterque Rodr. Portella March. Delugo, alique apud Dianam p. 9. tract. 3. ref. 39. & Pasqual. decis. 54. probabiliter negant. Ratio facilius horum debet esse, quia Tridentinum solum decernit, ne Episcopi patiantur, privatis in domibus, à secularibus, vel Religiosis Missam celebrari. Donec igitur Episcopi prohibent, seu contradicunt, non est revocatum privilegium celebrandi, etiam in Cameris secularium, etiam in cameris proprijs Religiosorum, hoc enim significat illud (ubique fuerint) quidquid dicat Rodriq. in compend. ref. 9. n. 9. alique apud ipsum, modo sit locus decens, & aptus, ut semper supponitur.

11. Quod dicimus de privilegio Honorij, idem propter paritatem rationis dici posset de privilegio Pauli III. allato dict. n. 8.

Dices: Gregorius XIII. concedens Patribus Soc.

simile privilegium, sed restrictum ad solos Missiones, ut retulimus n. 3. asserit hoc privilegium Pauli III. allatum dicto n. 8. revocatum fuisse à Tridentino, pondendo primo, Gregorium id supposuisse plurimum modo dicta. Respondeo secundo, id magis æstimari privilegium Honorij in corpore insertum, quam hoc Pauli III.

12. Dubitabis secundo, quis importet illud (sine prejudicio Ecclesiæ Parochialis.) Respondetur, certate, ut id fiat à Religiosis non exigendis primicias, secundo primitias, uno verbo celebrantibus debentur Parocho de jure, ex eo quod Sacramentum ministrat. Ita declaravit Sixtus V. apud Rodr. in comp. n. 6. Tambur. de jur. Abb. t. 1. d. 28. questio 6. n. 1.

13. Dubitabis tertio. An eodem Honorij privilegio fruuntur Patres Societ. Jesu. Respondetur, frui, non est dubium, quia ipsi Mendicantes sunt, (posse) nam de facto non fruuntur. Ratio est, quia supra c. 1. §. 2. n. 8. dictum est, ex una parte communitatem cum alijs habere, à suo Generali communicantibus debent, ut ad illum ea referre possint: idem P. Generalis declaravit nemini ex Patribus, fere uti privilegio aliquo, quod non sit in corpore privilegiorum Societatis expressum: Cum igitur Honorij, & Pauli III. inibi, nequaquam excludatur, veniat, communicatum ipsis nequaquam excludatur tamen Patres à R. P. Generali illud sibi communicare impetaret, & tunc, illo rite uti, non vetabatur.

Legit. Delugo, lib. 1. ref. m. dub. 3. qui negat Privilegium Societatis posse dare facultatem celebrandi nostra Aula V. G. ubi fieret Præceptum Domini, nobis cri ejusdem Natalis, nisi Aula pro semper deputata Sacra; hanc enim deputationem requirit Privilegium Provinciali concessum.

Tertium Privilegium concessum Mendicantibus de Oratoria privata in suis domibus, ubi per modum habitus indifferenter ab omnibus celebratur.

14. Extat de hac re privilegium Patribus Societ. & consequenter cæteris communicantibus concessum Greg. XIII. post Trident. cum clausulis illud diffinitè derogantibus, in quo datur facultas, ut in Oratorijs, & Capellis, quæ Provinciales Societatis, ipsos, domibus, Collegijs, & al. locis, ubi aliquæ cæteris resident, approbaverint, Missas, & alia officia celebrari possint, nullis alterius ad illa sita licentia. In compend. Privileg. Societ. V. Oratoria.

Ex illo (per se ipsos) enascitur difficultas. Quid ergo non per alium? Respondeo de hac difficultate, ferte agit Delugo citat. dub. 14. concluditque hoc privilegium committere Reçtori V. G. ut ipse Reçtor approbet deputetque, posse tamen Reçtori committere ut ipse judicet de decencia loci, quo judicio à Provinciali accepto, etiam eo remote agente, poterit idem Provincialis absens per litteras approbare.

15. Differt autem hoc privilegium à præcedentibus. Illa enim dant facultatem celebrandi in quocunque loco decenti, sed per modum actus, à solis Religiosis, hoc vero in oratorijs ad ipsum Sacrificium deputatis, per modum habitus, ac veluti permanentes, & quibus indifferenter ab omnibus ibidem posse Fideles assistere præcepto de audiendo Sacro, non est dubium, ut supra n. 6. in simili diximus.

16. Illud nota, Patribus Soc. adesse hanc restrictionem. Non mutantur Provinciales (sunt limitationis verbi ibid.) hac facultate, nisi in locis remotis ab oppidis, in quibus Ordinarij existunt, ut ibi probabiliter timeatur quod cum opus fuerit difficles se exhibebunt ad hujusmodi Oratoria deputanda.

17. Vides restrictionem? qua, quia non tenentur alij Religiosi communicantes (cum supponamus à Provincialibus non fuisse restrictos) libere Privilegium sui

poterunt. Patres autem Societatis in casu occurrente huius restrictionis, vel recurrant ad suum R.P. Generalem, ut in simili notavimus n. 17. vel ad Episcopum, ut dictum est.

§. IV. De Oratoriis in domibus privatis de licentia Summi Pontificis.

Reve Pontificum concedens Oratorium privatum, huius tenoris esse hodie solet.
 Innocentius Papa X. Tibi, *Diocesis Panormitana*, qui, *affertis*, de nobili genere procreatus existis ut in privato domus tua solita habitationis Oratorio, ad hoc decenter muro extructo, & ornato, seu extruendo ab omnibus Domesticis & aliis libero, per Ordinarium loci prius visitando & approbando, ac de ipsius Ordinarii licentia, eius arbitrio dumtaxat una Missam pro unoquoque die, dummodo in eadem anno celebrandi licentia, quae adhuc daret, alteri concessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem ab eodem Ordinario approbatum Sacularem, seu de Superiorum suorum licentia, Regularem, sine tamen quorumcumque iniuriam Praebendalium prauidicio, ac Paschatis, Resurrectionis, Pentecostes, & Nativitatis D. N. Iesu Christi, necnon aliis solemnioribus anni festis diebus exceptis, in tua, & familia tua, necnon hospitum tuorum nobilium praesentia, celebrari facere libere, & licite possis, & vales, indulgemus. Nosque huiusmodi, &c. Volumus autem, quod familiares servitibus tuis qui necessarii ibidem Missae interesse, ab obligatione audientiae Missae in Ecclesia diebus festis de precepto tamen liberi censeantur. Dat. Rom. &c.

Item per singulas clausulas singulae sunt difficultates pro nostro more breviter explicandae.

Tibi *Diocesis Panormitana*.

Stalis privilegiatus transferat domicilium in aliam Diocesim, ex Panormitana v.g. eat ad Messanen- sem, non amittit Privilegium, sed ibi poterit illo uti cap. Privilegium, de reg. iuris, in 6. l. Privilegia quaedam, l. in omnibus ff. de reg. iuris. Diana p. 4. tra. 4. ref. 108. Novatio, & Megal. faverque Salas de leg. d. 20. sect. 19. n. 123. & Sanctar. Var. resol. p. 1. q. 63. Ratio est quia hoc privilegium est personale, quod personam sequitur, nec est affixum loco: & illud *Diocesis talis*, non apponitur restrictioni, seu taxativae, sed solum demonstrative in hunc sensum: Tibi qui nunc es *Diocesis talis*. Vide tamen id, quod paulo post monebimus n. 7.

Qui, ut affertis, de nobili genere procreatus existis.

Tribus dictis hac clausula declarabitur. Dico primo, sufficere esse nobilem ex parte Patris, nec sufficere talem esse solum ex parte Matris. Ratio est, quia vera, & absoluta Nobilitas, quae hic requiritur, ut mox n. 5. dicemus ex Patre, non vero ex sola Matre deducitur. Ita Sanchez lib. 8. de matr. d. 19. n. 6.

Dico secundo, illum hic conferri nobilem, qui per aliquot generationes artem mechanicam non exercuit. Quare ij qui ex Privilegio Principis, vel Senatorum assumuntur ad gradum nobilium, quique homines novi seu nobiles appellari possunt, hic excluduntur, quia concessio per aedicta Oratorij non fit ei, qui est nobilis, sed ei, qui ex nobili genere procreatus existit.

Dico tertio, non verificata hac clausula, corrumpi hoc Oratorij Privilegium. Ratio est ducenda ex communi doctrina ibi d. 21. num. 17. dicente in ejusmodi Indultis, non verificata ea conditione, qua non existente, Privilegium omnino non concederetur, Indultum esse subreptionem, quia tunc illa conditio requiritur principaliter, estque veluti essentialis: at scimus omnes, ex titulo Curiae, hoc Oratorij Privilegium nunquam a Pontifice concedi nisi Primatibus & Proceribus Civitatum.

Vi in privato domus tua solita habitationis Oratorio.

Quid si transeras domum, poterisne in domo

nova, sive empta, sive locata Oratorium erigere.

Respond. o, posse quia iam haec est domus tua solita habitationis, ubi enim quis habitat in maiore parte anni, domicilium habere, & consequenter absolute habitare dicitur Ita idem l. 5. de matrim. d. 23. n. 12. Propter eandem in modo maiorem rationem posses Oratorium semel ab Episcopo approbatum mutare in alium locum eiusdem domus.

Moneo tamen in utroque casu, & in casu dicto n. 2. necesse esse, ut accedat Episcopus, seu eius Vicarius locum novum approbaturus, ut ex tenore privilegij constet.

An hoc decenter muro extructo, ornato, ab omnibus domesticis & aliis libero.

Debet ergo locus ita esse constructus, ut discernatur esse diversus ab aliis eiusdem domus locis ad usus profanos designatis, & ita ornatus pia aliqua imagine, ornamentisque Altaris instructus, ut sacer appareat. Non puto tamen necessarios esse quatuor muros ex ianuaz, cum satis videatur esse si sint tres muri Oratorium separatim efformantes, licet patente ad prospectum quarto, vice ianuaz. Ratio est, quia observavi in aliquibus ejusmodi Oratoriis etiam timoratorum hunc quartum parietem non adesse, sed ita in capite aulae, vel magni cubiculi extructa, ut non claudantur ligneis foribus, quae certe iis claudi esset decentius, sed integra tela amovibili ab uno ad alterum Oratorij latus extensa, & quidem non indecore.

Per ea verba ab usibus domesticis libero, non tolli censo casum necessitatis. Quare sicuti necessitate occurrente permittitur ex Sa. v. Eccl. n. 3. in Ecclesia, quae est consecrata, vel benedicta, dormire, comedere, negotiari, ita & in dicto Oratorio, quod solum est ad tempus ad sacrum usum deputatum. Sanè Sanchez l. 9. de matr. d. 15. n. 12. concedit etiam copulam petere, & reddere uxoris occurrente necessitate, ibidem ab ipso explicata, cur igitur non erit par ratio in Oratorio?

Illud à me quaesitum nuper fuit. An possit quis super Oratorij fornecem, seu tegum apponere lectum, & ibi per noctes dormire. Respondi, licet reverentiae magis congrueret, si id non fieret, maxime ab uxoris, tamen me non invenire id esse in iure positivo prohibitum, imò nec ob dictam reverentiam prohibitum iure naturali, quia verè qui dormit supra fornecem, extra Ecclesiam dormit. Sic Sanchez lib. 1. n. 26. ex Glossa c. m. de consec. Eccl. in 6. laudavi tamen aliquorum Religiosorum solertiam, qui licet dormirent in cubiculo extructo super Oratorium, lectulum nihilominus non apponebant directè correspondentem Altari, sed quanto distantius poterant ad latus.

Petes, An dictum Oratorium quamvis nunc ab usibus profanis liberum possit ad nutum domini nolentis Privilegio uti, ad eisdem redire.

Respondeo cum Sanchez ibi d. n. 39. cap. Si de terra, de Privilegiis posse, quia ex una parte Privilegiis utimur, quando volumus: & ex alia haec privata Oratoria ex se sunt loca prophana, licet ex licentia in iis celebretur, addè, nec gaudent immunitate Ecclesiastica: Sic idem Sanchez ibi. nec violantur per sanguinis, seminisve effusionem, ut indigeant benedictione ibi nec copula vel homicidium ibi habita sunt sacrilegia, ibi.

Quod si latè Oratorium profanatum velit dominus iterum ad usum sacrum celebrandi remittere, nova approbatione, & deputatione Ordinarii indigebit, ut ex n. 7. colligi potest, & notat in simili Castrop. de Bulla Crucata, p. 6. n. 3.

Per Ordinarium loci prius visitando & approbando.

Non nisi semel tantum erit dictum Oratorium & quidem gratis visitandum ut nimirum videatur an locus decens sit. Rursus eo visitato approbatoque non potest consequenter amplius visitari. Tertio unde nec procuratio exigi. Quarto, nec impediri, ne ibi iuxta tenorem privilegij